

V. TURKCESS

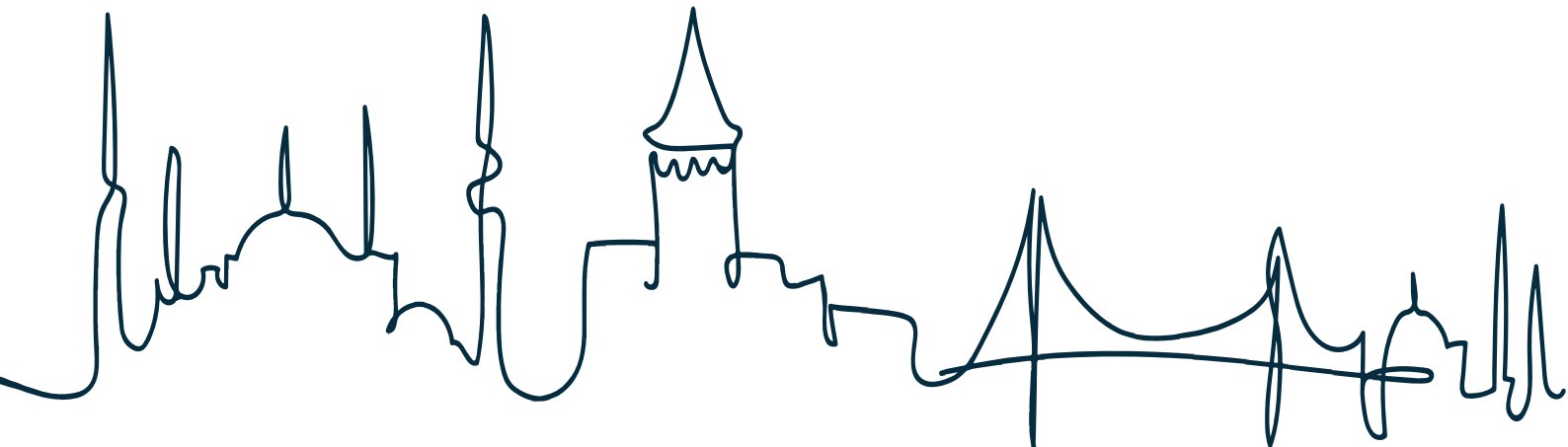
ULUSLARARASI EĞİTİM VE SOSYAL BİLİMLER KONGRESİ

INTERNATIONAL EDUCATION AND SOCIAL SCIENCES CONGRESS

(21. yy Becerileri/21st Century Skills)

TAM METİN KİTABI

*27-29 Haziran/June 2019
İstanbul*

Editör Kurulu
Prof. Dr. Mehmet Engin Deniz
Dr. Öğretim Üyesi Ümit Polat
Prof. Dr. Yavuz Erişen
Doç. Dr. Erdal Bay

V. TURKCESS "21 YÜZYIL BECERİLERİ VE 2023 EĞİTİM VİZYONU" BİLDİRİ
KİTABI

e-ISBN: 978-605-82174-4-7

e-Kitap içeriğinin tüm sorumluluğu yazarlarına aittir.

© 2019, TEBAD

Bu e-kitabın basım, yayım ve satış hakları Eğitim Bilimleri Araştırmaları Derneği ile Anılan kuruluşun izni alınmadan e-kitabın tümü ya da bölümleri, kapak tasarımı; mekanik, elektronik, fotokopi, manyetik, kayıt ya da başka yöntemlerle çoğaltılamaz, basılamaz, dağıtılamaz. Bu e-kitap T.C. Kültür Bakanlığı bandrolü ile satılmaktadır. Okuyucularımızın bandrolü olmayan kitaplar hakkında derneğimize bilgi vermesini ve bandrolsüz yayınları satın almamasını diliyoruz.

I. Baskı: Haziran 2019, Ankara

Yayın-Proje: TEBAD İletişim İnternet: www.turkcess.net E-ileti: turksosbilder@gmail.com

Destek Veren Kurum ve Kuruluşlar

Türk Tarih Kurumu

Yıldız Teknik Üniversitesi

Niğde Ömer Halisdemir Üniversitesi

Kafkasya Üniversiteler Birliği

Gaziantepe İslam Bilim ve Teknoloji Üniversitesi

Ulusal Vizion Üniversitesi

Maltepe Üniversitesi

Samsat Devlet Üniversitesi

Biruni Üniversitesi

Azerbaycan Devlet Pedagoji Üniversitesi

Azerbaycan Psikoloji Bilimsel Araştırma Enstitüsü

Eğitim Bilimleri Araştırmaları Derneği

Türk PDR Derneği

Bursa Teknik Üniversitesi

Gaziantep Büyükşehir Belediyesi

V. Uluslararası TURKCESS Eğitim ve Sosyal Bilimler Kongresi **TUBİTAK** tarafından desteklenmektedir.

V. Uluslararası TURKCESS Eğitim ve
Sosyal Bilimler Kongresi
27-29 Haziran 2019/İstanbul

V. International Congress on Education
and Social Sciences
27-29 June 2019/İstanbul

Sponsorlar

mim
cred

MAYA
akademi

PEGEM AKADEMİ

KURULLAR

Onur Kurulu

KİŞİ	KURUM	ÜLKE
Prof. Dr. Refik TURAN	Türk Tarih Kurumu Başkanı	Türkiye
Prof. Dr. Bahri ŞAHİN	Yıldız Teknik Üniversitesi Rektörü	Türkiye
Prof. Dr. Şahin Karasar	Maltepe Üniversitesi Rektörü	Türkiye
Prof. Dr. Ramiz ASKER	Bakü Devlet Üniveristes	Azerbaycan
Prof. Dr. Ramazan KORKMAZ	Kafkasya Üniversiteler Birliği Başkanı	Türkiye
Prof. Dr.Hüseynov Elxan Bahadur	Sumqayıt Devlet Üniversitesi	Azerbaycan
Prof. Dr. Cəfər Cəfərov	Azerbaycan Devlet Pedagoji Üniversitesi Rektörü	Azerbaycan
Prof. Dr. Fadıl HOCA	Uluslararası Vizyon Üniversitesi Rektörü	Kuzey Makedonya
Prof. Dr. Muhsin KAR	Niğde Ömer Halisdemir Üniversitesi Rektörü	Türkiye
Prof. Dr. Adnan YÜKSEL	Biruni Üniversitesi Rektörü	Türkiye
Prof. Dr. Arif KARADEMİR	Bursa Teknik Üniversitesi Rektörü	Türkiye

Düzenleme Kurulu Başkanları

KİŞİ	KURUM	ÜLKE
Prof. Dr. M. Engin DENİZ	Yıldız Teknik Üniversitesi	Türkiye
Dr. Öğretim Üyesi Ümit POLAT	Niğde Ömer Halisdemir Üniversitesi	Türkiye

Düzenleme Kurulu

KİŞİ	KURUM	ÜLKE
Prof. Dr. Yavuz ERİŞEN	Yıldız Teknik Üniversitesi	Türkiye
Doç. Dr. Erdal BAY	Gaziantep Üniversitesi	Türkiye
Doç. Dr. Bülent ALCI	Yıldız Teknik Üniversitesi	Türkiye
Doç. Dr. Fahri TEMİZYÜREK	Gazi Üniversitesi	Türkiye
Dr. Michael ERSKINE	Middle Tennessee State University	ABD
Dr. Olga Sopotsko	National Transport University	Ukraine
Prof. Dr. Kadirali Konkabayev	Türk Akademisi	Kazakistan
Prof. Dr. Fatoş Silman	Uluslararası Kıbrıs Üniversitesi	KKTC
Prof. Dr. Ramiz ASKER	Bakü Devlet Üniversitesi Türkoloji Kürsüsü Başkanı	Azerbaycan
Naranstal DELGERKHUU	Mongolian University of Science and Technology	Mogolistan
Prof. Dr. Sefa Bulut	İbn Haldun Üniversitesi	Türkiye
Prof. Dr. Fadıl HOCA	Uluslararası Vizyon Üniversitesi	Makedonya
Prof. Dr. Abdülmecit NUREDİN	Uluslararası Vizyon Üniversitesi	Makedonya
Dr. Öğretim Üyesi Muhammed SALMAN	Kastamonu Üniversitesi	Türkiye
Doç. Dr. Emina KARO	Uluslararası Vizyon Üniversitesi	Makedonya
Doç. Dr. Hakan AKDAĞ	Mersin Üniversitesi	Türkiye
Doç. Dr. Sadık Yüksel SIVACI	Burdur Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi	Türkiye
Doç. Dr. Metin DENİZ	Bartın Üniversitesi	Türkiye
Dr. Öğretim Üyesi Bülent Döş	Gaziantep Üniversitesi	Türkiye
Dr. Öğretim Üyesi Recep Kahramanoğlu	Gaziantep Üniversitesi	Türkiye

KİŞİ	KURUM	ÜLKE
Dr. Mehmet Başaran	Gaziantep Üniversitesi	Türkiye
Dr. Öğretim Üyesi Ayşe Soylu	Niğde Ömer Halisdemir Üniversitesi	Türkiye

Doç. Dr. Cihan Özdemir Bakü Yunus Emre Enstitüsü
Müdürü Azerbaycan

Sempozyum Sekreteryası

KİŞİ	KURUM	ÜLKE
Fadıl ŞİRAZ	Gaziantep Üniversitesi Doktora Öğrencisi	Türkiye
Emre Aslan	Gaziantep Üniversitesi Doktora Öğrencisi	Türkiye
Ökkeş Oflaz	Gaziantep Üniversitesi Doktora Öğrencisi	Türkiye
Arş. Gör. Ahmet Kaysili	Ankara Üniversitesi	Türkiye
Arş.Gör. E.Musa Turhan	Niğde Ömer Halisdemir Üniversitesi	Türkiye
Ceyla Odabaş	Gaziantep Üniversitesi Doktora Öğrencisi	Türkiye
Evrin Kocalar	Gaziantep Üniversitesi	Türkiye

Bilim Kurulu

KİŞİ	KURUM	ÜLKE
Prof. Dr. Abdullah KARAÇAĞ	Akdeniz Üniversitesi	Türkiye
Prof. Dr. Abdullah IŞIKLAR	Bursa Teknik Üniversitesi	Türkiye
Prof. Dr. Adnan BAKİ	Karadeniz Teknik Üniversitesi	Türkiye
Prof. Dr. Adnan KULAKSIZOĞLU	Biruni Üniversitesi	Türkiye
Prof. Dr. Adnan ÖMERUSTAOĞLU	Biruni Üniversitesi	Türkiye
Prof. Dr. Ahmet ARSLAN	Namık Kemal Üniversitesi	Türkiye
Prof.Dr. Ali Fuat ARICI	Yıldız Teknik Üniversitesi	Türkiye

İÇİNDEKİLER

DESTEK VEREN KURUM VE KURULUŞLAR	II
SPONSORLAR	III
KURULLAR	I
OKUL YÖNETİCİLERİNİN İNSİYATİF ALMA DÜZEYLERİNİN SOSYAL ZEKÂ ÜZERİNE İNCELENMESİ	1
ÖĞRETMENLERİN ÖZ-ANLAYIŞLARI İLE MESLEKİ TÜKENMİŞLİKLERİ ARASINDAKİ İLİŞKİNİN İNCELENMESİ	51
ÖĞRETMENLERİN İNTİKAM EĞİLİMLERİNİN BAZI DEĞİŞKENLERE GÖRE İNCELENMESİ.....	73
ÖĞRETMENLERİN DAMGALAMA EĞİLİMLERİNİN BAZI DEĞİŞKENLERE GÖRE İNCELENMESİ.....	82
ÖĞRETMENLERİN DAMGALAMA EĞİLİMLERİNİN BAZI DEĞİŞKENLERE GÖRE İNCELENMESİ.....	97
İLKOKUL ÖĞRENCİLERİNİN STEM TEMELLİ ETKİNLİKLERE YÖNELİK GÖRÜŞLERİNİN İNCELENMESİ	112
TÜRKLERİN TARİH BOYUNCA KULLANDIKLARI ALFABELER.....	120
LOGİSTİK SİSTEMDƏ İNGİLİS DİLİNİN YERİ VƏ ROLU	129
ÖĞRETMEN ADAYLARININ ÖZGÜVENLERİ İLE TEKNOLOJİ KULLANIMLARI ARASINDAKİ İLİŞKİNİN İNCELENMESİ	133
ERGENLER İÇİN DUYGU İFADESİ :KARMA MODEL ARAŞTIRMASI	147
KADIN PSİKOLOJİK DANIŞMANLAR: OKULLARDA KARŞILAŞTIKLARI SORUNLAR.....	154
HAFİF DÜZEY ZİHİN ENGELLİ BİREYLERDE OKUMA YAZMA ÖĞRETİMİNDE RESİMLİ HECE YÖNTEMİNİN ETKİSİ.....	160
İLKOKUL VELİLERİNİN “DİJİTAL EBEVEYNLİK” KONUSUNDAKİ EĞİTİM GEREKSİNİMLERİNİN BELİRLENMESİ.....	173
ÖĞRETMEN ADAYLARININ FEN BİLİMLERİ SINIF ORTAMINA YÖNELİK ALGILARI	182
REKREASYON FAALİYETLERİNİN DEZAVANTAJLI GRUPLARA ETKİSİ.....	189
KARE KODLA İNSANLIĞA DEĞER KATAN TÜRKLER.....	205
İLKOKULLARDA ÖĞRENCİLERİN DERS BAŞARILARININ ARTTIRILMASINDA ÖĞRETMEN VE VELİ İLETİŞİMİN ÖNEMİ	223
SOSYAL YATIRIMLAR VE ONLARIN VERİMLİLİĞİNİN DEĞERLENDİRİLMESİ ..	235
AZERBAYCAN'DA EĞİTİM GELİŞTİRME KALİTESİNİN DEĞERLENDİRİLMESİ ..	241
MAIN STREAMS OF PROVIDING OCCUPATIONAL HEALTH.....	247
ÖĞRETMEN ADAYLARININ DİSİPLİNLERARASI İLİŞKİ KURMA BECERİLERİNİ DEĞERLENDİRMEDE KAVRAM HARİTALARININ KULLANILMASI	251

ÖĞRETMEN ADAYLARININ ÖĞRETİM MATERYALLERİNİ DERS PLANLARINDA KULLANMA BECERİLERİNİN İNCELENMESİ	263
ÖĞRETMEN ADAYLARININ DİSİPLİNLER ARASI PROBLEM ÇÖZME BECERİLERİNİN İNCELENMESİ	275
SAĞLIK BİLİŞLERİ ÖLÇEĞİNİN GEÇERLİLİK GÜVENİLİRLİK ÇALIŞMASI	286
ÜNİVERSİTE ÖĞRENCİLERİNE YÖNELİK İKLİM DEĞİŞİKLİĞİ FARKINDALIK PROGRAMININ GELİŞTİRİLMESİ	296
NİÇİN KİTAP OKUMUYORUZ?	306
BİTİŞİK EĞİK YAZIDAN DİK TEMEL YAZIYA GEÇİŞE İLİŞKİN ÖĞRETMEN GÖRÜŞLERİ	312
OKUMA GÜÇLÜĞÜ VE NEDENLERİ	323
ALTIN ÇAĞ'I KODLUYORUM (TÜBİTAK 4004 DOĞA VE BİLİM OKULLARI PROJESİ – 118B457) (18-26 HAZİRAN 2018)	330
ORTAOKUL ÖĞRENCİLERİNDE İSTENMEYEN DAVRANIŞLARA SAHİP OLMANIN YORDAYICILARI OLARAK SOSYAL BECERİLER VE İNTERNET BAĞIMLILIĞI ..	340
MİNNETTARLIK VE MUTLULUK ARASINDAKİ İLİŞKİNİN İNCELENMESİ	351
DİN EĞİTİMİNİN ÖNÜNDEKİ ENGELLER ARAŞTIRMASI BAĞLAMINDA YENİ YÖNTEM VE TEKNİKLER	360
KAYNAKÇA	373
ÖĞRETMENLİK MESLEĞİNDEKİ İTİBAR KAYBI NEDENLERİ ÜZERİNE BİR İNCELEME	374
21. YÜZYIL BECERİLERİNİN KAZANDIRILMASINDA STEM EĞİTİMİNİN ÖNEMİ	381
ANALYSIS OF THE CORRELATION BETWEEN EDUCATION FACULTY STUDENTS' SOCIAL CONNECTEDNESS, EMOTIONAL MANAGEMENT, LIFE POSITIONS, CONTACT DISTURBANCES, UNCONDITIONAL SELF-ACCEPTANCE AND FORGIVENESS LEVELS	391
MESLEK YÜKSEKOKULU ÖĞRENCİLERİNİN MEZUNİYET SONRASINA YÖNELİK HEDEFLERİNİN İNCELENMESİ	399
PROJE DEĞERLENDİRME SÜREÇLERİNDE VİDEO ÇEKİLMESİ UYGULAMASINA YÖNELİK GÖRÜŞLERİN İNCELENMESİ	407
TÜKETİCİLERİN E-ŞİKÂYETLERİNİN ÇÖZÜLMESİNDEN DUYDUKLARI MEMNUNİYET DÜZEYİNİN İNCELENMESİ: SİKAYETIMVAR.COM ÖRNEĞİ	414
ÖZEL OKULLARIN SUNDUĞU HİZMETLERE İLİŞKİN VELİLERİN SANAL ORTAMDAKİ ŞİKÂYETLERİNİN İNCELENMESİ	427
5. SINIF MATEMATİK PROGRAMININ 21. YÜZYIL BECERİLERİ AÇISINDAN İNCELENMESİ	445
CİNSİ İDENTİFİKASİYANIN GƏNCLƏRİN ŞƏXSİYYƏT KEYFİYYƏTLƏRİNƏ TƏSİRİ	456

ŞAGİRD QRUPLARI VƏ ONLARA RƏHBƏRLİYİN PEDAQOJİ MEXANİZMLƏRİ...461	
EKSTREMAL ŞƏRAİTDƏ EMOSİONAL HALƏTLƏRİN TƏZAHÜRÜ XÜSUSİYYƏTLƏRİ	469
KANADALI VE TÜRK ÜNİVERSİTE ÖĞRENCİLERİNİN ÖZ ANLAYIŞ, MERHAMET VE DUYGUSAL ZEKALARININ KARŞILAŞTIRILMASI	475
AFGAN ÖĞRENCİLERİNİN ÖZNEL İYİ OLUŞLARI İLE AMAÇLAR İÇİN MÜCADELE ETMELERİ ARASINDAKİ İLİŞKİLERİN İNCELENMESİ.....	493
RİYAZİYYAT VƏ POZİTİV DÜŞÜNMEK	499
AFGAN ÖĞRENCİLERİNİN KARİYER UYUMLULUKLARI VE YAŞAM AMAÇLARI ARASINDAKİ İLİŞKİLERİN İNCELENMESİ	503
2005, 2013 VE 2018 FEN BİLİMLERİ ÖĞRETİM PROGRAMLARINDA ÖLÇME VE DEĞERLENDİRME VE UYGULAMALARININ KARŞILAŞTIRILMASI	508
İTALYA OKUL ÖNCESİ EĞİTİM PROGRAMININ TÜRKİYE OKUL ÖNCESİ EĞİTİM PROGRAMIYLA KARŞILAŞTIRILMASI	519
TÜRKÇE’NİN YABANCI DİL OLARAK ÖĞRETİMİ SINIF ORTAMLARINDA KOD DEĞİŞİMİNE YÖNELİK GÖZLEMLER.....	536
MESLEK LİSESİ ÖĞRENCİLERİNİN MESLEK DERSLERİNE YÖNELİK METAFORİK ALGILARININ İNCELENMESİ.....	547
ÇERAĞAN ŞENLİKLERİNDEN III. AHMET’İN HAL FETVASI SÜRECİNE KADAR OSMANLI MODERNLEŞMESİNE DÜŞÜNSEL BİR BAKIŞ	572
SURİYELİ İLKOKUL ÖĞRENCİLERİNİN CİNSİYETE GÖRE SALDIRGANLIK DAVRANIŞ DÜZEYLERİ	583
TÜRKÇE ÖĞRETİCİLERİNDE ÖRGÜTSEL BAĞLILIĞIN İNCELENMESİ.....	591
ÇALIŞMA HAYATINDA ÜRETKENLİK KARŞITI İŞ DAVRANIŞLARI.....	602
İŞGÜCÜ PİYASASINDA SANAL KAYTARMA	608
MESLEK EĞİTİMİNDE GELENEKSEL MODEL: ÇIRAKLIK EĞİTİMİ	613
KECƏN ƏSRİN 20 –Cİ İLLƏRİNDƏ AZƏRBAYCANDA İBTİDAİ MƏKTƏB DƏRSLİKLƏRİNİN HAZIRLANMASI.....	624
CEYHUN ATUF KANSU’NUN “KIZAMUK AĞIDI” ŞİİRİNİN GELENEKSEL TÜRK AĞITLARIYLA OLAN İLİŞKİSİ.....	633
NANOTEKNOLOJİ DEVRİMİ.....	642
ORTAOKUL ÖĞRENCİLERİNİN NARSİSİZM DÜZEYLERİ BAZI DEĞİŞKENLERE GÖRE İNCELENMESİ.....	651
DİL BİLGİSİ ÖĞRETİMİNDE METİNLE ÖĞRENME VE YAPILANDIRICI YAKLAŞIM BAĞLAMINDA ETKİNLİK ÖNERİLERİ	660
MEDİKAL EĞİTİMDE SİMULASYONUN ÖNEMİ	682

İLKOKULLARDA EV ZİYARETLERİ YAPILMASINA YÖNELİK ÖĞRETMEN GÖRÜŞLERİ

Ersen ALAGÖZ¹, Turgay ÇAPAR²

Öz

Bu araştırmada, İlkokullarda görev yapan öğretmenlerin gerçekleştirdiği ev ziyaretlerinin öğrencilerin okul başarısı ve okul algısını nasıl etkilediği öğretmen görüşleriyle tespit edilmeye çalışılmıştır. Araştırmanın çalışma grubunu 2018-2019 öğretim yılı 1. döneminde İstanbul İli Küçükçekmece ve Avcılar ilçelerinde görev yapan 45 ilkokul öğretmeni oluşturmaktadır. Katılımcılar uygun örneklem yöntemiyle seçilmiştir. Araştırmada nitel araştırma desenlerinden olgubilim (fenomonoloji) yöntemi uygulanmıştır. Katılımcıların görüşleri yarı yapılandırılmış görüşme formu ile toplanmış olup, katılımcılar görüşlerini yazılı olarak görüşme formuna yansıtılmıştır. Toplanan veriler içerik analizi tekniği kullanılarak çözümlenmiştir. Öğretmenlerin ev ziyareti yapmalarına yönelik görüşlerinden elde edilen sonuçlara göre, ev ziyareti yapılışı öğretmenler tarafından faydalı bulunmaktadır. Ev ziyareti yapılacak öğrencileri belirlerken genellikle davranış sorunu olan ve problemlili öğrencilerin seçildiği, ev ziyareti yapılan ailelerin öğretmenleri güler yüzlü, neşeli, misafirperver ve olumlu duygular içinde karşıladıkları, ev ziyareti sonrası öğrencilerin ders başarısına olumlu yansıdığı, öğrencilerin derse karşı ilgi ve dikkatlerinde artış olduğu, öğrencinin kendisini değerli hissettiği ve öğretmene karşı güven duygusunda artış görüldüğü sonucuna ulaşılmıştır. Ev ziyaretinin daha etkili yapılabilmesi için öneri olarak ev ziyareti çalışmasının planlı hale getirilmesi ve daha fazla öğrenciye uygulanması, gönüllü olarak yapılan bir çalışma olmaktan çıkarılıp mevzuatta yer verilmesi ve ev ziyareti öncesinde hazırlanan formlar üzerinden gözlemlenmesinin daha faydalı olacağı düşünülmektedir.

Anahtar Kelimeler: Ev ziyareti, ilkokul öğretmeni, okul algısı

GİRİŞ

Eğitim bireyde kendi yaşantısı ve kasıtlı kültürlenme yoluyla istendik davranış değişikliği meydana getirme sürecidir (Demirel, 1999). Toplumdaki bireylerin sahip olmaları istenen temel bilgi, beceri ve davranışların kazandırılmasının büyük bir kısmını okullar üstlenmiştir. Okul, birey boyutunun kurum boyutundan daha duyarlı, informal yanının formal yanından daha ağır, etki alanının yetki alanından daha geniş olması nedeniyle açık sosyal bir sistem özelliği gösterir. Çocukların sosyal becerileri ile duygusal özelliklerinin gelişiminde özellikle temel eğitimin büyük bir etkisi bulunmaktadır. İlkokullar kendilerinden beklenen öğrencileri bir üst öğrenime hazırlama görevinin yanında daha önemli bir görev olarak öğrencileri hayata hazırlayan kurumlardır. İlkokullar, sosyal ve duygusal becerilerin yanı sıra, çocukların bilme, anlama, analiz etme, uygulama, değerlendirme ve yaratma gibi bilişsel

¹ Sebahattin Zaim Üniversitesi Eğitim Yönetimi ve Denetimi Yüksek Lisans Öğrencisi

² Sebahattin Zaim Üniversitesi Eğitim Yönetimi ve Denetimi Yüksek Lisans Öğrencisi

becerilerinin gelişiminde de en önemli sorumluluğu taşımaktadırlar (Genç, 2005). İlkokulda öğrencilerin bilişsel alandaki kazanımları elde edip edemediğine ilişkin ölçme çalışmaları çokça yapılırken, duyuşsal alana ilişkin durum saptaması çalışmaları daha az yapıldığı görülür. Oysa eğitim sisteminin genel amaçları içerisinde yer alan duyuşsal nitelikteki değerlerin ne derece öğrencilere yansıdığı da bilinmesi gerekir.

Duyuşsal alan, daha çok duyguları içerir. Duyguların ortaya çıkması, ifade edilmesi, öğrenilmesi, bilinçli ya da bilinçsiz olarak yaşanması, davranışı etkilemesi ve davranıştan etkilenmesi gibi durumlar duyuşsal alanın çalışma konuları arasındadır (Price, 1998, aktaran Balaban-Salı, 2006: 133). Öğrencilerin okul ve derse ilişkin tutumlarını bilmek önemlidir. Motivasyon ve güdüleme açısından öğrencilerin yaşadıkları duyguları bilmek ve onları yönlendirmek gereklidir. Ders başarısının artırılmasında öğrencilerin duyuşsal becerileri tek başına okul ortamına bağlı olarak düşünülemez. Öğrencilerin derslere yönelik olumlu algısının oluşmasında en önemli unsur okul olmakla birlikte ailenin rolünün göz ardı edilmesi eğitimin amacına ulaşılmasında çevre faktörünü devre dışı bırakır.

Eğitim bir bütün olarak düşünüldüğünde; salt okulda verilen bilgileri temel alıp çocukların ailelerini, yetiştikleri çevreyi bu sürecin dışında tutarak hedefe ulaşmak olası değildir. Çelik, (2009: 207-209)'e göre okul, aile ve toplum ilişkileri konusunda öğretmenlerin sahip olması gereken yeterlilik alanları şunlardır:

1. Çevreyi tanıma
2. Çevre olanaklarından yararlanma
3. Okulu bir kültür merkezi olarak görme
4. Aileyi tanıma ve ailelerle ilişkilerde tarafsız olma
5. Aile katılımı ve iş birliği sağlama

Aile toplumun en temel yapı taşıdır. Bireyler aile içerisinde doğarlar ve toplumsal değerlere ilişkin ilk bilgileri aile içerisinde öğrenirler. Aile bireyin eğitimi açısından karşılaştığı ilk ve en önemli öğrenme alanıdır. Yaşama ilişkin becerileri, benlik algısı ve ahlaki gelişime ilişkin tohumlar ilk olarak aile içerisinde kazanılır. Bireyin özgüven kazanma, yaratıcı ve eleştirel düşünme, sorumluluk alma, işbirliği yapma ve dili etkili kullanma

becerilerinin ilk deneyimleri aile ortamında kazanılmaktadır (Karaman, 2007). Bu bakımdan, okulun ve ailenin işbirliği öğrencinin gelişimi açısından önemlidir. Kişinin yaşama ilişkin gözlerini açtığı andan ölünceye kadar en önemli çevresi ailesidir. Okul ve öğretmenlerin ailenin önemi açısından bu hususu göz ardı etmemesi gerekir. Aile ile olan iletişim kanalları sürekli açık tutulmalı ve geliştirilmelidir.

Eğitim etkinliklerinde aileler ile sıkı ilişkiler içerisinde iş birliği olanaklarını geliştirmek okul açısından çok önemli bir kazanımdır. Eğitimin amacına ulaşma hususunda okul ile veli arasında ortak görüş, birlikte çalışma ve eylem birliği gerekir (Doğru, 2005: 71). Bu hususların gerçekleşmesi için öğretmen ve ailenin birbirini çok iyi tanması, avantaj ve dezavantajları konusunda bilgi sahibi olunması gerekir. Öğretmenler için öğrenci hakkında en iyi bilgi toplama alanı öğrencinin yaşadığı çevresi ve aile ortamıdır. Öğretmenin aile ile ilgili bilgi toplayabilmesi ve öğrenciye ilişkin daha etkili eğitim çalışmaları yapabilmesi için öğrencinin evini ziyaret ederek bilgi toplamaya bu noktadan başlaması gerekir. Çamlıbel ve Çakmak (2010)'a göre aile katılımının sağlanması adına yapılacak ev ziyaretleri çocuğun içinde yetiştiği ortamı bilmek ve aile ile ilgili bilgi edinmek adına oldukça önemlidir.

Okul-aile işbirliğinde çocuğun yaşadığı ev ortamında ailenin fiziki, sosyal ve psikolojik şartlarının öğretmen tarafından yerinde görülmesi çocuğu tanıma açısından önemlidir. Ailenin içinde bulunduğu sosyo - ekonomik koşulların diğer etkenler ile birlikte bilinmesi öğrenciyi ve aileyi doğru değerlendirme açısından öğretmene kılavuzluk edecektir. Bu sayede ev ziyaretinin özellikle de sorun yaşayan ve problemlili öğrencilerin düzeltilmesine büyük etkisi olacaktır (Gülcan ve Taner,2011). Ev ziyaretinin bir diğer önemli etkisi de aile evine kadar gelen ve öğrencisine karşı sorumluluk duyan öğretmene karşı güven ve samimiyet duygusu besleyerek öğretmenden gelen her türlü iş birliği teklifine açık olur. Ev ziyareti sırasında da öğretmen bu avantajı kullanarak, ailenin öğrenciye ev ortamındayken okul hayatını daha verimli ve etkili hale getirmesinin ipuçlarını verir. Öğretmen ev ortamında çocuğu ve aileyi izleyerek aynı zamanda okulda uygulanan çalışmaların ev ortamında hangi şartlarda yapıldığı hakkında da bilgilenmiş olur (Çelik, 2005).

Mayer ve Mann tarafından (2006, Akt: Erkan ve Diğerleri 2013) okul başarısını arttırmaya yönelik 26 öğretmen ile yaptıkları betimsel bir araştırmaya göre, Öğretmen tarafından yapılan ev ziyaretlerinin çocuk ve aile arasında iletişimin güçlenmesi yönüyle katkı sağladığı, bunun yanında ailelerin çocuklarını daha iyi anladığı ve bu durumun çocuğun akademik başarısına katkı sağladığı sonucuna ulaşmışlardır.

Bu araştırmada ilkokullarda yapılan ev ziyaretlerine ilişkin öğretmen görüşlerini neler olduğunu saptamak amaçlanmıştır. Araştırmaya ilişkin aşağıdaki alt problemlere cevap aranmıştır:

- 1- Öğretmenlerin ev ziyaretlerini faydaları hakkındaki görüşleri nelerdir?
- 2- Ev ziyareti yapılacak öğrencinin belirlenmesinde öğretmenler nelere dikkat etmektedir?
- 3- Öğretmenler ev ziyareti yapmadan önce ne gibi hazırlıklar yapmaktadır?
- 4- Ev ziyaretinin, öğrencinin okul başarısına etkisine ilişkin öğretmen görüşleri nelerdir?
- 5- Öğretmenlerin ev ziyaretinin daha etkili yapılmasına yönelik önerileri nelerdir?

YÖNTEM

Araştırmanın Modeli

Bu çalışmada, ilkokullarda görev yapan öğretmenlerin gerçekleştirdiği ev ziyaretlerinin öğrencilerin okul başarısı ve okul algısını nasıl etkilediğini belirlemek için nitel araştırma desenlerinden olgu bilim (Fenomonoloji) deseni kullanılmıştır. Nitel araştırma yöntemlerinden olgubilim, yaşanmış deneyimi değerlendirmeye odaklanan bir yöntemdir (Jasper, 1994; Miller, 2003 akt: Kocabıyık-Onat, 2016). Olgubilim, öncelikli olarak olgunun altında yatan ortak anlamları keşfetmek için bireyler tarafından deneyimlenmiş dünyayı tanımlamaya ve yaşanmış deneyimlerin özünü açıklamaya çalışmaktadır (Baker, Wuest ve Stern, 1992; Rose, Beeby ve Parker, 1995; akt: Kocabıyık-Onat, 2016). Bu nedenle olgubilimde, olguyu yaşayan kişilerin olgu ile aralarında bir bağlantının olduğu vurgulanmakta ve olgubilimin başlangıç noktasını, olguların kendileri oluşturmaktadır. Bu araştırma yöntemi, bireylerin deneyimlerini tanımlamak ve yorumlamak için bireylerden deneyimlerini ödünç almaktadır (Jasper, 1994; Miller, 2003 akt: Kocabıyık-Onat, 2016). Böylece bireyler tarafından deneyimlenen olguların tümü araştırılabilmekte ve açıklanabilmektedir (Baker ve ark., 1992; akt: Kocabıyık-Onat, 2016) Verilerin elde edilmesinde görüşme tekniği kullanılarak araştırmacılar tarafından geliştirilen yarı yapılandırılmış görüşme formundan yararlanılmıştır. Olgubilim araştırmalarında başlıca veri toplama aracı görüşmedir. Olgubilim araştırmalarında görüşmeler genellikle uzundur. Yaşantıların derinliğine ortaya konması ve açıklanması için araştırmacının görüşülen birey ya da bireylerle yoğun bir etkileşim içine girmesi gerekir. Bazı olgubilim araştırmalarında ise

birden fazla görüşme yapılması söz konusudur. Bu tür görüşmelerde araştırmacının ulaştığı açıklamaları ve anlamları görüşülen kişiye teyit ettirme fırsatı olduğu için araştırmanın geçerliği ve güvenilirliği artmaktadır (Yıldırım ve Şimşek, 2008).

Çalışma Grubu

Araştırma İstanbul İli Küçükçekmece ve Avcılar ilçelerinde bulunan ilkokullarda görev yapan sınıf ve branş öğretmenleriyle 2018-2019 öğretim yılının birinci döneminde gerçekleştirilmiştir. Bu çalışmada Uygun Örneklem yöntemi seçilmiş olup araştırmacıların görev yaptığı okullar içerisinde katılımcılar belirlenmiştir. Uygun örnekleme ya da diğer bir ismiyle elverişli örnekleme, araştırmayı yapan kişinin kolayca ulaşabileceği, zaman, iş gücü ya da maliyet açısından araştırma için en kolay şekilde örneklem grubunu oluşturmasıdır. Bu tür bir örnekleme, araştırmacının araştırdığı konuya örneklem bulması zorlaştığında başvuracağı basit ve kolay bir yoldur. Araştırmanın örneklem grubunun son derecede hızlı ve kolay bir şekilde oluşturulmasını sağlar. Kullanışlı ve hesaplı olması açısından tercih edilir (Özen Y.ve Gül A. 2007). Araştırmada çalışma grubunu İstanbul ili Küçükçekmece ve Avcılar ilçesinde bulunan üç resmi devlet ilkokulunda görev yapan 45 öğretmen oluşturmaktadır. Araştırma çalışma grubunda yer alan öğretmenlerin kişisel bilgilerini ilişkin bilgiler Tablo-1’de verilmiştir.

Katılımcıların kişisel bilgileri

Tablo – 1 :

<i>Cinsiyet</i>	<i>f</i>	<i>Yüzde %</i>
<i>Kadın</i>	32	71,1
<i>Erkek</i>	13	28,9
<i>Ev Ziyareti Sayısı</i>	1-5	46,7
	6-10	20
	11-15	17,7
	16 ve Üstü	15,6

Tablo 1 incelendiğinde çalışmaya katılan öğretmenlerin cinsiyet değişkenine göre % 71,1’i kadın, % 28,9’u erkektir. Ev ziyareti yapılma aralığı değişkeni incelendiğinde öğretmenlerin % 46,7’si 1-5 aralığında, % 20’si 6-10 aralığında, % 17,7’si 11-15 aralığında ve %15,6’sı da 16 ve üstü ev ziyareti yapan öğretmenlerden oluşmuştur.

Veri Toplama Aracı

Araştırmada veriler yarı yapılandırılmış görüşme yöntemi ile toplanmıştır. Araştırmanın amacına uygun olarak ilgili alan yazın taranmıştır. Kişisel bilgi formu ve açık uçlu soruların bir araya getirilmesiyle oluşturulan görüşme formu alanında uzman bir öğretim elemanı, iki okul müdürü ve beş sınıf öğretmenin görüşüne sunulmuştur. Uzman görüşü

doğrultusunda yapılan düzeltmelerle görüşme formuna son şekli verilmiştir. Araştırmada kullanılan görüşme formu iki bölümden oluşmaktadır. Birinci bölümde, öğretmenlerin kişisel bilgilerine yönelik yedi soru yer almaktadır. İkinci bölümde ise İlkokullarda görev yapan öğretmenlerin gerçekleştirdiği ev ziyaretlerinin öğrencilerin okul başarısı ve okul algısını nasıl etkilediğini belirlenmesine yönelik yedi açık uçlu soru yer almaktadır.

Araştırmacılar tarafından hazırlanan görüşme formu 2018-2019 öğretim yılının 1. dönemi ilkokullarda görev yapan 60 öğretmene elden dağıtılmış, öğretmenler görüşlerini yazılı olarak belirtmişlerdir. Araştırmanın çalışma kapsamında 60 sınıf öğretmeni konuya ilişkin görüş belirtmiş, 15 öğretmen görüşü araştırmaya uygun bulunmadığından değerlendirmeye alınmamıştır. Araştırmada öğretmenler için kodlama kullanılmıştır. Öğretmenlerin görev yaptıkları okullarla ilgili herhangi bir bilgi verilmemiştir.

Verilerin Analizi

Araştırma kapsamında elde edilen verilerin çözümlenmesinde içerik analizi türlerinden tümevarımcı analiz kullanılmıştır. Tümevarımcı analiz kodlama yoluyla verilerin altında yatan kavramları ve bu kavramlar arasındaki ilişkileri ortaya çıkarmak amacıyla yapılmaktadır (Yıldırım & Şimşek 2008; Akt: Cerit, Y., Akgün, N., Yıldız, K., Soysal, R. M., 2014). Tümevarımcı analiz üç aşamada gerçekleştirilmiştir. Birinci aşamada yazılı olarak elde edilen veriler bilgisayar ortamına geçirilmiştir. İkinci aşamada araştırmacılar yazılı verileri kodlamışlardır. Güvenirlik için grup tarafından yapılan kodlamalar üzerinde Güvenirlik= Görüş Birliği/ Görüş Birliği + Görüş Ayrılığı x 100 formülü uygulanmıştır (Miles & Huberman, 1994; Akt: Cerit, Y., Akgün, N., Yıldız, K., Soysal, R. M., 2014). İki grup arasında uyum yüzdesi % 85 olarak hesaplanmıştır. Uyum yüzdesinin % 70 veya daha üstü olması yeterli görüldüğünden veri analizi açısından güvenirlik sağlanmıştır. Araştırmacılar ve uzman öğretim üyesi tarafından yapılan kodlamalarda uyum gösteren kodlar temalara ulaşmada temele alınmıştır.

Geçerlik ve Güvenirlik

Nitel araştırmada “geçerlik” bilimsel bulguların doğruluğu, “güvenirlik” ise bilimsel bulguların tekrarlanabilirliği ile ilgilidir (Yıldırım & Şimşek, 2008). Bu doğrultuda araştırmanın geçerliği ve güvenirliği artırmak için bazı önlemler alınmıştır.

a) Araştırmanın iç geçerliğini (inandırıcılığını) artırmak için görüşme formu geliştirilirken ilgili alan yazın incelemesi sonucunda konu ile ilgili bir kavramsal çerçeve

oluşturulmuştur. Yapılan içerik analizinde temalar, ilgili kavramları kapsayacak kadar geniş ve ilgisiz kavramları dışarıda bırakacak kadar dar kapsamda belirlenmeye çalışılmıştır. Bu temalar ve temaları oluşturan alt temaların kendi aralarındaki ilişkisi ile her bir temanın diğerleriyle ilişkisi kontrol edilerek bütünlük sağlanmıştır. Diğer taraftan görüşmelerin okul yönetiminin izni ile yapılması ve görüşme öncesi öğretmenlerle ön görüşmelerin yapılması karşılıklı güvenin sağlanmasında önemli bir etken olmuştur. Ayrıca araştırma kapsamına öğretmenlerin görüşlerini herhangi bir endişe veya korkuya kapılmadan samimiyetle ifade etmeleri sağlanmaya çalışılmıştır. Böylece görüşme sürecinde toplanan verilerin gerçek durumu yansıtması sağlanmıştır.

b) Araştırmanın dış geçerliliğini (aktarılabiliğini) artırmak için araştırma süreci ve bu süreçte yapılanlar ayrıntılı bir şekilde açıklanmaya çalışılmıştır. Bu bağlamda, araştırmanın modeli, çalışma grubu, veri toplama aracı, veri toplama süreci, verilerin çözümlenmesi ve yorumlanması ayrıntılı bir biçimde tanımlanmıştır.

c) Araştırmanın iç geçerliliğini (tutarlılığını) artırmak için bulguların tamamı yorum yapılmadan doğrudan verilmiştir. Ayrıca görüşmede elde edilen veriler üzerinde araştırmacılar kodlamalar yapmış ve kodlamalar karşılaştırılarak tutarlık oranı hesaplanmıştır.

d) Araştırmanın dış geçerliliğini (teyit edilebilirliğini) artırmak için araştırmacı, süreçte yapılanları ayrıntılı bir biçimde tanımlamıştır. Ayrıca elde edilen ham veriler ve kodlamalar başkaları tarafından incelenebilecek şekilde araştırmacı tarafından saklanmaktadır.

BULGULAR

Araştırmada ilkokullarda görev yapan öğretmenlerin ev ziyaretlerinin öğrencilerin okul başarısı üzerine etkileri hakkında bulgular tema başlıkları altında verilmiştir.

I. TEMA

Öğretmenler tarafından ev ziyareti yapılmasının faydalarına ilişkin öğretmen görüşleri Tablo 2’de verilmiştir.

Tablo 2: Öğretmenler tarafından ev ziyaretleri yapılmasının faydaları.

<i>Ana Tema</i>	<i>Alt Temalar</i>	<i>f</i>
	<i>Öğrencilerin her yönüyle daha iyi tanınmasına katkı sağlaması</i>	14
<i>Ev ziyareti yapılmasının faydaları</i>	<i>Öğrencinin sorunlarının kaynağını yerinde görülmesi</i>	8
	<i>Öğrenci ve aileyle daha iyi iletişim kurması</i>	7
	<i>Öğrencilerin yaşadıkları ortam hakkında bilgi edinilmesi</i>	5

<i>Öğrencinin önemsendiğinin hissettirilmesi</i>	5
<i>Her öğrencide farklı etki yapması</i>	4
<i>Diğer</i>	2

Tablo 2 incelendiğinde öğretmenlerin ev ziyaretlerinin yapılması ile ilgili en çok öğrenciyi her yönüyle daha iyi tanınmasına katkı sağlaması üzerinde ($f=14$) görüş belirtmişlerdir. Öğrencinin davranışları, okul algısı ve başarısı yalnızca okulda yapılacak gözlemler sonucuna dayandığında bu işlem öğrenciyi tanımada eksiklik oluşturacaktır. Nitekim ev ziyaretlerinin, öğrenciyi *her yönüyle daha iyi tanınmasına katkı sağlaması* hakkında ÖK9 görüşünü “*Ev ziyaretli kesinlikle yapılmalı. Öğrenciyi tanımak yaşam şartlarını bilmek, ona yönelteceğimiz eğitim ve öğretim yöntemlerini belirlememizde kaynak olacaktır. Kime, ne şartlarda, neleri öğretmeye çalıştığımızı bilirsek adımlarımızı ona göre atarız ve bu en yüksek verimi almamızı sağlar.*” şeklinde belirtmiştir.

Öğretmenlerin ev ziyaretlerinin faydaları hakkında öğretmenler ayrıca Öğrencinin sorunlarının kaynağını yerinde görülmesi yönüyle faydalı olacağı görüşlerini ($f=8$) ifade etmişlerdir. Öğrencilerde yaşanan çeşitli sorunların kaynağının bilinmesiyle öğrenciyeye daha etkili şekilde yardımcı olunacağı görüşü ortaya çıkmıştır. Bu madde ile ilgili ÖK31 görüşünü “*Evet çok faydalı buluyorum. Öğrencinin olumsuz davranışları ve gelişim geriliğini altında yatan temel sebepler hakkında daha sağlıklı veriler edinmemize ve duygusal bağ kurmakta sorun yaşayan öğrencilerin daha güçlü ve güvenli bir bağ kurmasına ev ziyaretlerinin yardımcı olduğunu düşünüyorum.*” Şeklinde ifade etmiştir.

II. TEMA:

Öğrencilere yapılacak ev ziyaretleri belirlenirken dikkat edilen kriterlere ait öğretmen görüşleri Tablo 3’de verilmiştir

Tablo 3: Ev ziyareti belirlenirken dikkat edilen kriterler.

<i>Ana Tema</i>	<i>Alt Temalar</i>	<i>f</i>
	<i>Öğrencinin davranış problemi göstermesi</i>	22
Ev ziyareti	<i>Belirli bir plan ve program dahilinde</i>	5
yapılacak öğrenciler	<i>Herhangi bir kriter olmaksızın</i>	4
belirlenirken dikkat	<i>Öğrencinin başarı seviyesinin düşük olması</i>	3
edilen kriterler.	<i>Ailenin davet etmesi durumunda</i>	2
	<i>Öğrencilerde görülen devamsızlıklar</i>	2
	<i>Öğrencinin özel durumu</i>	2

Tablo 3 incelendiğinde öğretmenler öğrencilere yapılacak olan ev ziyaretlerini belirlerken en fazla ‘öğrencinin davranış problemi göstermesi’ kriterini dikkate aldıkları yönünde görüş bildirmişlerdir ($f=22$). Ev ziyaretleri, öğrenciyi ev ortamında ve ailesinin yanında gözlemleyerek probleme neden olan davranışın nedenini tespit etme konusunda fayda sağlayabilir. Bu hususta ÖE7 ‘*Sınıf ortamında gözlemlediğim davranışlarından ev-aile temelli olduğunu sezdiğim, sorunun çözümünde odak noktasını aile olduğunu düşündüğüm durumlarda o çocuğu listeme yazıyorum*’ diye görüş belirtmiştir.

III. TEMA:

Öğrencilere yapılan ev ziyaretlerinde velilerin öğretmenleri karşıladığında göstermiş olduğu davranışlara ilişkin öğretmen görüşleri Tablo 4’de verilmiştir.

Tablo-4 : Ev ziyaretinde ailelerin tavrı.

<i>Ana Tema</i>	<i>Alt Temalar</i>	<i>f</i>
Ailelerin tavırları	<i>Olumlu karşılandım</i>	29
	<i>Misafirperver davranıldı</i>	6
	<i>Samimi ve içten davranıldı</i>	2
	<i>Güler yüzlü karşılandım</i>	2
	<i>Diğer</i>	6

Tablo – 4 incelendiğinde öğretmenlerin veli ziyareti yaptıkları mekanlarda veliler tarafından genellikle olumlu şekilde karşılandıkları verilen cevaplardan anlaşılmaktadır. Veli ziyareti yapan ÖK13, “*Çok iyi karşıladılar. Yaklaşımları oldukça olumluydu. Daha sonrasında okula ve sınıfa karşı olumlu tutum geliştirdi.*” Şeklinde belirtmiştir. Bir diğer öğretmen görüşü olarak ÖK32 “*Ev ziyareti yaptığım ailelerin beni karşılaması ve yaklaşımlar çok olumluydu. Bu konuda aileler çok istekliydi. Ev ortamında benimle daha rahat sohbet edip sormak istediklerini sorabildiler.*” Şeklinde belirtmiştir.

IV. TEMA:

Öğrencilere yapılan ev ziyaretlerinden sonra öğrencilerin ders başarılarında gözlemlenen değişikliklere yönelik öğretmen görüşleri Tablo-5’ te verilmiştir.

Tablo-5: Ev ziyaretinin ders başarısına etkisi

<i>Ana Tema</i>	<i>Alt Temalar</i>	<i>f</i>
-----------------	--------------------	----------

	<i>Ders başarısının artmasına olumlu katkısı vardır</i>	13
	<i>Derse karşı ilgi, dikkat ve katılımın artmasını sağlar</i>	11
Ev ziyaretinin öğrencilerin ders başarısına etkisi	<i>Ders başarısına her hangi bir etkisi yoktur</i>	8
	<i>Ders başarısına etkisi kısa sürelidir</i>	4
	<i>Derse karşı sorumluluk bilinci artar</i>	2
	<i>Diğer</i>	7

Tablo – 4 incelendiğinde öğretmenlerin veli ziyareti yapılmasının öğrenci başarısını nasıl etkilediği ile ilgili öğretmen görüşleri incelendiğinde, katılımcıların en çok ($f=13$) ders başarısını arttırması yönüyle olumlu katkısı olduğunu söylemiştir. Katılımcı ÖK8, “Ziyaret ettiğim öğrenciyi ev ortamında gördüğümde ona karşı davranışımı biçimlendiriyorum. Bodrum katta yedi kişilik ailede yer alan çocuğun başarısızlık nedenlerini gördüm. Öğrencinin kendine güveni artıyor. Daha samimi oluyor. Öğretmen çekingenliğini atıyor ve ders başarısı artıyor.” şeklinde görüş bildirmiştir. Katılımcılardan bir kısmı ($f=11$) ev ziyaretlerinin öğrencilerin derse karşı dikkat, ilgi ve katılımlarında artış gözlemlendiğini dile getirmiştir. Katılımcı ÖK12 “Ziyarete bulunduğum öğrenciler çok mutlu oluyorlar. Tekrar davet edip yine gelmemi istiyorlar. Derse katılım daha da artıyor. Ev ziyaretinde okuldaki kadar otorite olmadığı için çocuk belki de öğretmeni daha sıcak, ulaşılabilir bir kişi olarak görüyor.” Şeklinde görüş bildirmiştir. Ev ziyaretinin öğrenci başarısına etkisine yönelik katılımcıların bir kısmı ($f=8$) başarıya her hangi bir etkisi olmadığını belirtmiştir. Katılımcılardan ÖK4, “Her zaman ders başarısına etkisi olmuyor. İlgili aile zaten zamanında çocuğun problemlerini bilip ona göre çalıştırıyor. Ancak ev ziyareti sonunda çok farklı bir ders başarısı artışı görülüyor. Sınıfta yapılan çalışmaların evde tekrarı olmadığı sürece istenen başarı elde edilmiyor.” görüşünü belirtmiştir.

V. TEMA:

Öğrencilere yapılan ev ziyaretlerinden sonra öğrencilerde gözlemlenen değişikliklere yönelik öğretmen görüşleri Tablo-5’ te verilmiştir.

Tablo-6: Ev ziyaretinin öğrencide meydana getirdiği değişimler.

Ana Tema	Alt Temalar	f
Ev ziyaretinin öğrencide meydana getirdiği değişimler.	<i>Öğrenci kendini değerli hisseder.</i>	10
	<i>Öğretmeniyle arasındaki bağ güçlenir.</i>	7
	<i>Dikkate alındığını ve önemsendiğini anlar.</i>	5

<i>Öğrenciye etkisi kısa sürelidir.</i>	4
<i>Derslere karşı ilgisi artar.</i>	4
<i>Takip edildiğinin farkına varır.</i>	3
<i>Herhangi bir değişim gözlemlenmedi.</i>	2
<i>Diğer</i>	10

Tablo-6' te öğretmenlerin gerçekleştirdiği ev ziyaretlerinin öğrencide meydana getirdiği değişimler öğretmen görüşlerine göre kategorik biçimde verilmiştir. Öğretmen görüşlerine göre öğrencilerde gözlemlenen değişimlerin başında öğrencinin kendini değerli hissetmesi gelmektedir ($f=10$). ÖE1' e göre ‘Ev ziyaretleri yapılan öğrenci kendisini daha değerli hissediyor. Bu durumda öğrenci kendisini daha değerli hissettiren okuluna, öğretmenine daha olumlu yaklaşıyor.’ Yine konuyla ilgili olarak ÖE2 ‘ Kesinlikle oldu. Öğrenci öğretmenin ailesine rahatlıkla ulaşabildiğini gözüyle gördüğü ve inandığı için evine giderek bana kıymet veriyor düşüncesine inandığı için katkısı olduğunu düşünüyorum.’ şeklinde görüşünü bildirmiştir.

Bunun yanı sıra yapılan ev ziyaretlerinin öğrencide herhangi bir değişime neden olmadığı ($f=2$) görüşünde olan katılımcılardan ÖK7 ‘ Olmadı. Bir günlük ev ziyaretinin bunlara etkisi zaten olamaz’ şeklinde görüş bildirmiştir.

VI. TEMA:

Öğrencilere yapılan ev ziyaretlerin aynı öğrenciye birden fazla yapıp yapılmadığı, yapıldıysa yapılma nedeninin ne olduğuyla ilgili bulgular Tablo-6' da verilmiştir.

Tablo-7: Aynı öğrenciye birden fazla ziyaret yapma gerekçesi.

<i>Ana Tema</i>	<i>Alt Temalar</i>	<i>f</i>
	<i>Aynı öğrenciye birden fazla ziyaret yapmadım.</i>	30
	<i>Öğrencide devam eden sorun ve problemler</i>	4
<i>Aynı öğrenciye birden fazla ziyaret yapma gerekçesi.</i>	<i>Öğrencinin hastalık durumu</i>	3
	<i>Öğrenciye özgüven kazandırmak için.</i>	2
	<i>Öğrencinin bir engelinin bulunması.</i>	2
	<i>Diğer</i>	4

Tablo-7 incelendiğinde katılımcıların büyük bir çoğunluğu aynı öğrenciye birden fazla ziyaret yapmadığı konusunda ($f=30$) görüş bildirmişlerdir. ÖE7 ‘ Hayır yapmadım. İlk ziyaret izlenimlerimden yola çıkarak aile ve çocuktaki değişimi gözlemlemek ve ayak üstü de

olsa iletişim sürdürmekle yetiniyorum” şeklinde görüş bildirmiştir. Yine ÖE2 ‘*Hayır yapmadım. Nedeni ; diğer öğrencileri ihmal etmemek ve zaman planlamasının yapılmaması*’ şeklinde görüş bildirmiştir.

Öğretmenlerden bazıları aynı öğrenciye birden fazla ziyaret gerçekleştirdiğini bunun nedeni olarak ise öğrencide devam eden sorun ve problemler ($f=2$) olarak ifade etmişlerdir. Konuyla ilgili olarak ÖK12 ‘*Zorunlu olmadıkça yapmadım. Yaptıklarım da sorunlu öğrencilerdi. Birebir konuşmak, evde yaşanan sıkıntıları ile nasıl baş edebileceğini kararlaştırmaktı sanırım.*’ şeklinde görüş bildirmiştir.

VII. TEMA:

Öğrencilere yapılan ev ziyaretleri ile ilgili öğretmenlerin önerilerine ilişkin bulgular Tablo-7’ da verilmiştir.

Tablo-8 : Ev ziyaretlerine yönelik öğretmen önerileri.

Ana Tema	Alt Temalar	f
	<i>Ev ziyaretlerinin sağladığı yarara yönelik öneriler.</i>	12
	<i>Ev ziyaretlerinin planlamasına yönelik</i>	11
Ev ziyaretlerine yönelik öğretmen önerileri..	<i>Ev ziyaretlerinin içeriğine yönelik</i>	5
	<i>Ev ziyaretine yapan kişilere yönelik.</i>	4
	<i>Ev ziyaretleri uygulamasına yönelik.</i>	4
	<i>Diğer</i>	9

Tablo 8 incelendiğinde ev ziyaretlerine katılan ve bu konu hakkında fikir beyan eden katılımcıların bir çoğu ($f=12$) ‘Ev ziyaretlerinin sağladığı yarara yönelik öneriler’ üzerinde görüş bildirmiştir. ÖE7 ‘*Öğrencinin olumlu gelişim göstermesinin yanında, öğrencinin veli gözünde de daha bir önemsene durumu oluşturuyor. Velinin okula karşı ilgisinin gelişiminde öğretmene olan saygısının gelişiminde, öğrencinin ve velinin nasıl bir yaşantıya sahip olduğunun öğretmen tarafından müşahede edilmesi aynı zamanda öğrenciden neler beklenebileceği açısından gerekli görüyorum.*’ şeklinde görüş bildirmiştir. Yine ÖK30 ‘*Öğrencinin okula olan ilgi ve başarısının artması ailenin, okula karşı tutumu, aile ve öğretmenin birbirini daha iyi tanması, iletişimini artırması, ailenin çocuğun gelişimi hakkında bilgi paylaşımı edinmesi ve öğrencinin öz güven artışı, konusunda olumlu katkısı vardır*’ şeklinde görüş bildirmiştir.

Konuyla ilgili olarak katılımcılardan diğer bir kısmı ise ‘Ev ziyaretlerinin planlamasına yönelik’ önerilerde bulunmuştur($f=11$). ÖK5 ‘*Ev ziyaretine okul idaresinden birileri ile*

gidilmeli, önceden planlanıp velinin gönüllü olması sağlanmalı.’ şeklinde görüş bildirmiştir. Yine ÖK31 ‘ Okulun aile eğitimi konusundaki seminerlere, etkinliklere katılmayan ve katılmakta isteksiz olan velilere ulaşmak adına ev ziyaretleri bir fırsat eğitimine dönüştürülebilir. Çocuk gelişimi ve eğitimi konusunda ailelerin ihtiyaçlarına binaen kısa ve eğitici, dikkat çekici sunumlar hazırlanarak ziyaret esnasında bu eğitimlerde yapılabilir.’ şeklinde görüş bildirmiştir.

SONUÇ, TARTIŞMA VE ÖNERİLER

Eğitimin amacına ulaşması için çağdaş yaklaşımlar açısından yalnızca okulda yapılacak çalışmalar ile istenen sonuçların elde edilemeyeceği bilinmektedir. Okullar, yapısal açıdan açık sistemler olup çevresi ile etkileşim içerisinde bulunması gereken kurumlardır. Çıktısı öğrenme olan eğitim kurumlarının en önemli unsuru öğrencilerdir. Öğrencilerin okul dışında hayatlarını devam ettirdikleri fiziksel, psikolojik ve sosyo-ekonomik durumlarının yerinde gözlemlenmesi amacıyla öğretmenler ev ziyaretleri yapmaktadır. Bu araştırmada, ilkokullarda görev yapan öğretmenlerin ev ziyaretine yönelik aşağıdaki görüşlerine ulaşılmıştır.

Öğretmen tarafından yapılan ev ziyaretlerinin faydalarına yönelik öğretmenlerin görüşleri doğrultusunda en önemli faydasının “Öğrencinin her yönüyle tanınması” sonucuna ulaşılmıştır. Öğretmenler ev ziyareti yapılmasının faydalarına ilişkin, öğrencilerin yaşadıkları ortamı görmek, fiziksel koşulları hakkında bilgi sahibi olmak, ev ve aile ortamını tanımak, yaşadığı ortamı gözlemleyerek yaşanan problemlerin altında yatan sebeplere dair fikir sahibi olmak, öğretmen, öğrenci ve veli arasındaki karşılıklı güven duygusunun geliştirilmesi, öğrencinin evde ders çalışma ortamının olup olmadığının bilinmesi, aile içi iletişimin nasıl gerçekleştiği, ailenin maddi imkânlarının yeterli olup olmadığına ilişkin tespitlere ulaştıkları görüşlerini ifade etmişlerdir. Yapılan bazı araştırmalar da ev ziyaretlerinin olumlu etkilerine dair bulgulara ulaşılmıştır. Abbak (2008) yaptığı çalışmada ailelerin öğretmenleri evlerinde görmekten memnun olduklarını sonucuna ulaşılmıştır. Meyer ve Mann (2006), ev ziyaretlerinin öğretmenlerin gelecekte aile ve çocuk ile kuracakları etkileşimleri olumlu yönde etkilediğini tespit etmişlerdir. Yine yapılan benzer bir araştırmada, ev ziyaretinin öğretmen ve öğrenci arasındaki güven duygusunu geliştirdiği, veli ile öğretmenin iletişimini kuvvetlendirdiği sonucuna ulaşılmıştır. Öğrencinin okuldaki etkinliklere katılmasında aileden

kaynaklanan engellerin arada oluşan güven duygusundan dolayı ortadan kalktığı belirtilmiştir (Gülcan ve Taner, 2011).

Öğretmenlerin ev ziyareti yaparken öğrencileri nasıl belirlediklerine ilişkin en önemli unsur olarak “öğrencilerin davranış bozukluğu gösterdiği” üzerinde durduğu sonucuna ulaşılmıştır. Öğretmenler ev ziyareti yapacakları öğrencileri belirlerken davranış bozukluğu gösteren, şiddet eğilimli, derslerin kazanımlarını algılama yönünden eksiklik gösteren, okula devamsızlık yapan, özel eğitim öğrencisi olup kaynaştırma eğitimi alan, öğrencinin başarısına yansıtacak düzeyde ailevi problem yaşayan, arkadaşları ile uyum problemleri olup arkadaş edinemeyen, dezavantajlı ve risk altında olduğu düşünülen, ailesi tarafından ihmal edilen, parçalanmış aile durumu yaşayan, ders başarısı düşük, içine kapanık, çekingen, sosyo-ekonomik düzeyi düşük olan öğrencilerin evlerine ziyaret yapılmasına öncelik tanındığı sonucuna ulaşılmıştır. Sınıf ve öğrenci açısından sorun yaratan ve her türlü davranışsal problemin çözümünde zorlanan öğretmenlerin sorunu çözebilmek için aile - işbirliği yapma çabası içerisine girdiği görülmektedir. Aile ile işbirliği yapabilmek için de karşılıklı güven duygusunu arttıran ev ziyareti yöntemini çözüm yolu olarak kullandıklarını ifade etmişlerdir. 2015 yılında yapılan benzer bir araştırmada, öğretmenlerin hangi çocuğa ev ziyareti yapacağına karar verirken ihtiyaç duyan çocuklara öncelik verdikleri görülmüştür. Davranış problemleri yaşayan çocuklar sıranın başında yer alırken bunu uyum sürecinde zorlanan çocuklar, özel gereksinimi olan çocuklar ve içe dönük, kendini ifade etmede zorlanan çocukların takip ettiği belirlenmiştir (Erkan, Tarman, Ömrüuzun, Koşan, Kuru ve Kaymak, 2015).

Öğretmenlerin ev ziyaretinde buldukları öğrencilerin ailelerinin kendilerine karşı yaklaşımlarına ilişkin “velilerin kendilerini olumlu karşıladığı” fikrinde birleştikleri sonucuna ulaşılmıştır. Velilerin öğretmenlere karşı misafirperver, sıcak, içten, güler yüzlü, samimi, saygılı, ziyareten mutlu olduklarını belli etme ve gelen öğretmeni önemsediklerini hissettirme, yapılan ziyareti umursadıklarını göstermek için yiyecek ve içecek hazırlığı, davranışlarında neşeli, kibar ve istekli şekilde karşıladıklarını ifade etmiştir. Bu bulguların yapılan benzer bir araştırmanın sonucu ile örtüştüğü görülmektedir. Bahçeli-Kahraman ve Taner-Derman (2012) tarafından yapılan araştırmada, öğretmenlerin, gerçekleştirdikleri ev ziyaretleri için ailelerden olumlu geribildirimler aldıklarını bildirmişlerdir.

Öğretmenler tarafından uygulanan ev ziyaretlerinin öğrencilerde meydana getirdiği değişimlere yönelik öğretmenlerin görüşleri doğrultusunda en önemli değişim olarak

“öğrenciler kendini değerli hisseder ” sonucuna ulaşılmıştır. Öğretmenler, öğrencilerin kendini değerli hissetmelerini; öğrencilerin unutamayacağı bir anı, kendine önem verildiğini hissetmesi, kendini özel ilgi gösterildiğini, öğretmenle farklı bir bağ kurduğunu, öğretmenin özel vaktinden kendisine zaman ayırdığını, öğretmenini kendi evinde misafir etmesi, öğretmenleriyle okul dışında sohbet etmeyi, şeklinde ifade etmişlerdir. Öğretmenler, ev ziyaretinin meydana getirdiği değişiklikleri ; öğretmeniyle arasındaki bağ güçlenir, dikkate alındığını ve önemsendiğini anlar, öğrenciye etkisi kısa sürelidir, derslere karşı ilgisi artar, takip edildiğinin farkına varır şeklinde sıralamıştır. Ulaşılan bu sonuç ile Bayındır, (2007) tarafından yapılan araştırmada elde edilen “Evi ziyaret edilen öğrenci kendisine değer verildiğini hissetmiş bu da onun okula olan aidiyet duygusunu güçlendirmiştir.” sonucu ile benzerlik gösterdiği görülmektedir.

Öğrencilere düzenlenen ev ziyaretleri kapsamında aynı öğrenciye birden fazla ziyaret yapma gerekçesine yönelik öğretmenlerin büyük bir çoğunluğunun görüşleri doğrultusunda “aynı öğrenciye birden fazla ziyaret yapılmadığı” sonucuna ulaşılmıştır. Öğretmenler aynı öğrenciye birden fazla ziyaret yapmamasını; diğer öğrencileri ihmal etmemek, mevcutların kalabalık olması, daha önceki yaptığı ziyaretin yeterli olduğunu düşünmesi, ev ziyareti yerine ayaküstü görüşmeyi tercih etmesini, velilerin yaklaşımlarını, ev ziyaretinden sonra çocukta bir değişim gözlemlenmemesi şeklinde ifade etmişlerdir. Gülcan ve Taner, (2011) tarafından yapılan benzer bir araştırmada ulaşılan sonuca göre “Öğrenciye sınıf başarısı ve olumlu davranışlar kazandırmanın en temel kaynağı ve dayanağı, öğrenci, öğretmen ve veliler arasındaki olumlu iletişimidir. Bu amaçla yapılan ev ziyareti uygulaması, yıl içinde bir öğrenciye iki üç kez olarak planlanıp düzenlenmelidir.” Sonucuna ulaşılmıştır. Bu açıdan bakıldığında yapılan araştırmanın bulguları ile benzerlik göstermediği görülmektedir. Öğretmenler, aynı öğrenciye birden fazla ziyarette bulunmasına ilişkin; öğrencinin hastalığı, velilerin talebi, öğrencinin engel durumu, öğrencide gözlemlenen problem durumunun devam etmesi, öğrencinin özel günü, gerekli durumlarda, öğrencinin özgüven eksikliği şeklinde sıralamışlardır.

Öğrencilerin ev ziyaretlerine ilişkin öğretmen önerileri kısmında katılımcı görüşleri doğrultusunda en fazla öneri “Ev ziyaretlerinin sağladığı yarara yönelik” olarak saptanmıştır. Öğretmenler, ev ziyaretlerinin sağladığı yarara yönelik; öğretmenlerin öğrencilerle etkinlik yapmaları için fırsat tanımalarını, farklı ortamlarda öğrencilerin gözlemlenmesinin yarar sağlayacağını, öğretmenlerin yapılan ziyaretleri sürekli hale getirmelerinin faydalı olacağını,

öğrencinin nasıl bir ortamda yaşam sürdürmesinin görülmesinin önemini, çocuğun odasını görmek ve albümlerden fotoğraflara bakarak öğrenciyi daha derinlemesine tanınmasında etkili olacağı şeklinde ifade etmişlerdir. Öğretmenler, ev ziyaretlerine ilişkin önerilerini ; ev ziyaretinin planlamasına, ev ziyaretlerinin içeriğine, uygulamayı yapacak olan kişilere, ev ziyaretleri uygulamasına biçiminde sıralamıştır.

Yapılan araştırmada öğrencilerin ev ziyaretlerine ilişkin öğretmen önerileri kısmında katılımcı görüşleri doğrultusunda en fazla öneri “Ev ziyaretlerinin sağladığı yarara yönelik” olduğu sonucuna ulaşılmıştır. Öğretmenler, ev ziyaretlerinin sağladığı yarara yönelik; öğretmenlerin öğrencilerle etkinlik yapmaları için fırsat tanımalarını, farklı ortamlarda öğrencilerin gözlemlenmesinin yarar sağlayacağını, öğretmenlerin yapılan ziyaretleri sürekli hale getirmelerinin faydalı olacağını, öğrencinin nasıl bir ortamda yaşam sürdürmesinin görülmesinin önemini, çocuğun odasını görmek ve albümlerden fotoğraflara bakarak öğrenciyi daha derinlemesine tanınmasında etkili olacağı şeklinde ifade etmişlerdir.

Öğretmenler, ev ziyaretlerine ilişkin önerilerini ; ev ziyaretinin planlamasına, ev ziyaretlerinin içeriğine, uygulamayı yapacak olan kişilere, ev ziyaretleri uygulamasına biçiminde sıralamıştır.

Çalışmanın geneline baktığımızda öğretmenlerin çoğunlukla ev ziyareti yapmanın faydalı olacağı üzerinde görüş bildirdiği sonucuna ulaşılmıştır. Bu görüşler doğrultusunda ev ziyareti yapılan öğrenci ve ailesinin okula karşı daha olumlu duygular geliştirdiği, öğretmene olan güven hissini yükseldiği ve aile ile işbirliği olanaklarının arttığı yönünde ortak görüşler ortaya çıkmıştır. Ev ziyaretinin faydalarının bu kadar fazla olduğu yönünde görüş bildirilmesine karşın öğretmenlerin yıl içerisinde yapmış olduğu ev ziyareti sayılarının çok az olduğu görülmektedir. Yapılan ev ziyaretlerinin daha etkili ve düzenli gerçekleştirilmesine yönelik aşağıdaki önerilerde bulunulmuştur:

1. Öğretmenlerin öğrencilerinin okul dışındaki yaşantısını yerinde gözlemlemesine yönelik yapılan çalışmaların mutlaka planlı, programlı ve tüm öğrencileri kapayacak şekilde yapılması gerekmektedir. Öğretmenin yalnızca problemlili öğrenciler üzerine yoğunlaşması diğer öğrencileri hakkında bilgi sahibi olmak için de ev ziyareti yapmasının önüne engel teşkil etmemelidir.

2. Öğretmenlerin ev ziyareti yapmasının gönüllülük esasına göre uygulanması, öğrenci ve aile için önemli olduğu öğretmenler tarafından vurgulanan ev ziyaretini uygulayan öğretmen sayısının düşük kalmasına sebep olmaktadır. Ev ziyareti yapılmasına yönelik

durumun gönüllülük olmanın ötesine taşınarak öğretmenlerin görevleri arasına eklenmesi daha uygun olacaktır. Milli Eğitim Bakanlığı tarafından bu konuda Okul Öncesi ve İlköğretim Kurumları Yönetmeliğine “*Öğretmenler, okul müdürü veya görevlendireceği müdür yardımcısı başkanlığında, rehber öğretmen, sınıf öğretmeni ve okul aile birliği temsilcisinden oluşan komisyon tarafından öğretim yılı başında belirlenecek öğrencileri evinde ziyaret eder. Bu ziyaretlerden uygun olanlara müdür yardımcısı, rehber öğretmen ve okul aile birliği temsilcisi de katılır. Ayrıca öğretmen öğretim yılı içinde, belirlenen öğrenciler dışında kalan öğrencilerden kendi belirlediği öğrencilere de ev ziyareti yapar.*” şeklinde madde eklenmesiyle ev ziyareti çalışması mevzuat ile detayları belirlenmiş bir hale getirilir.

3. Öğretmenlerin ev ziyareti öncesinde hazırlık yapması yönüyle eksiklikler görülmüştür. Ev ziyareti yapılmadan önce mutlaka hazırlanan formlar üzerinden çalışmanın belgelendirilmesi gerekmektedir. Yapılan gözleme ait ayrıntıların içerisinde yer alacağı formların gözlem sırasında veya gözlem sonrasında doldurularak dosyalanması ziyareti daha etkili kılacaktır. Hazırlanacak formlarda öğrencinin okul ile ev arasındaki yolu nasıl gidip geldiği, ailenin sosyo-ekonomik durumu, öğrencinin evde ders çalışma ortamı, kardeş sayısı, ailevi durumlarının incelenmesi gibi bilgilerin toplanmasına ilişkin bölümler olmalıdır.

KAYNAKÇA

- Abbak, B. S. (2008). *Okul Öncesi Eğitim Programındaki Aile Katılımı Etkinliklerinin Anasınıfı Öğretmenleri ve Veli Görüşleri Açısından İncelenmesi*. Yüksek Lisans Tezi. Çukurova Üniversitesi, Adana
- Bahçeli Kahraman, P. ve Taner Derman, M.(2012). The Views of Primary and Preschool Education Teachers About Home Visiting:A Study in Turkey. *The Online Journal of Counselling and Education*, 106.
- Balaban-Salı J. (2006). Tutumların Öğretimi. Ali Şimşek (Ed.). *İçerik Türlerine Dayalı Öğretim*, Ankara: Nobel Yayın Dağıtım
- Bayındır. B. (2000). *Okul aile iletişiminde ev ziyaretleri (avcılar uygulaması)*. (Yayımlanmamış yüksek lisans tezi). Beykent Üniversitesi/Sosyal Bilimler Enstitüsü İşletme Yönetimi Anabilim Dalı Eğitim Yönetimi Ve Denetimi Bilim Dalı. İstanbul

- Cerit, Y., Akgün, N., Yıldız, K., Soysal, R. M. (2014). Yeni Eğitim Sisteminin (4+4+4) Uygulanmasında Yaşanan Sorunlar ve Çözüm Önerileri (Bolu İl Örneği). *Eğitim Bilimleri Araştırma Dergisi*. 4(1). 59 – 82
- Çamlıbel Çakmak, Ö.(2010). Okul Öncesi Eğitim Kurumlarında Aile Katılımı. *Abant İzzet Baysal Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 20(1) , 1-17.
- Çelik, V. (2009). *Türk eğitim sistemi ve okul yönetimi*. İstanbul: Pegem Akademi
- Çelik, N. (2005). *Okul- Aile İşbirliğinde Yaşanan Sorunlar*. (Yayımlanmamış yüksek lisans tezi). Marmara Üniversitesi, İstanbul.
- Demirel, Ö. (2012). *Öğretim İlke ve Yöntemleri Öğretme Sanatı* (19.Baskı). Ankara: Pegem Akademi
- Doğru. Ç. T. (2005). *Okul–öğretmen–aile işbirliğinin sınıf yönetime etkisinin sınıf yönetimine etkisi*. (Yayımlanmamış yüksek lisans tezi). Zonguldak Kara Elmas Üniversitesi/ Sosyal Bilimleri Enstitüsü Sınıf Öğretmenliği Ana Bilim Dalı, Zonguldak
- Erkan, S., Tarman, İ., Ömrüuzun, I., Koşan, Y., Kuru, N., Kaymak, S. (2015). Okul Öncesi Eğitimde Ev Ziyaretlerine İlişkin Öğretmen ve Ebeveyn Görüşlerinin Belirlenmesi, *Gazi Eğitim Fakültesi Dergisi*. 35(2). 307 – 332
- Genç, S. Z. (2005). İlköğretimde sosyal becerilerin gerçekleşme düzeyinin belirlenmesi üzerine bir araştırma. *Kastamonu Eğitim Dergisi*, 13 (1), 41-54.
- Gülcan, M., ve Taner, N. (2011). Öğretmen Görüşlerine Göre İlköğretimde Ev Ziyaretinin Okul Başarısına Etkisi. *Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 22, 129 –144.

- Karaman, F. (2007). *Sosyal bilgiler öğretim programı uygulamalarında okul-aile işbirliği düzeyi (tokat örneği)*. (Yayınlanmamış yüksek lisans tezi). Gaziosmanpaşa Üniversitesi/Sosyal Bilimler Enstitüsü, Tokat
- Kocabıyık-Onat, O. (2016). Olgubilim ve Gömülü Kuram: Bazı Özellikler Açısından Karşılaştırma, *Trakya Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*. 6(1). 55-66
- Özen, Y., Gül, A. (2007). Sosyal ve Eğitim Bilimlerinde Evren ve Örneklem Sorunu. *Kazım Karebekir Eğitim Fakültesi Dergisi*. 15. 391-422
- Yıldırım, A., ve Şimşek, H. (2005). *Sosyal Bilimlerde Nitel Araştırma Yöntemleri*. Ankara: Seçkin Yayıncılık.
- Yıldırım, A. & Şimşek, H. (2008). *Sosyal bilimlerde nitel araştırma yöntemleri*. 6.Baskı. Ankara: Seçkin Yayıncılık.